

Az első hazai Kísérletes Sebészeti Kongresszus (Debrecen – Hajdúszoboszló, 1967) fellelhető dokumentumai

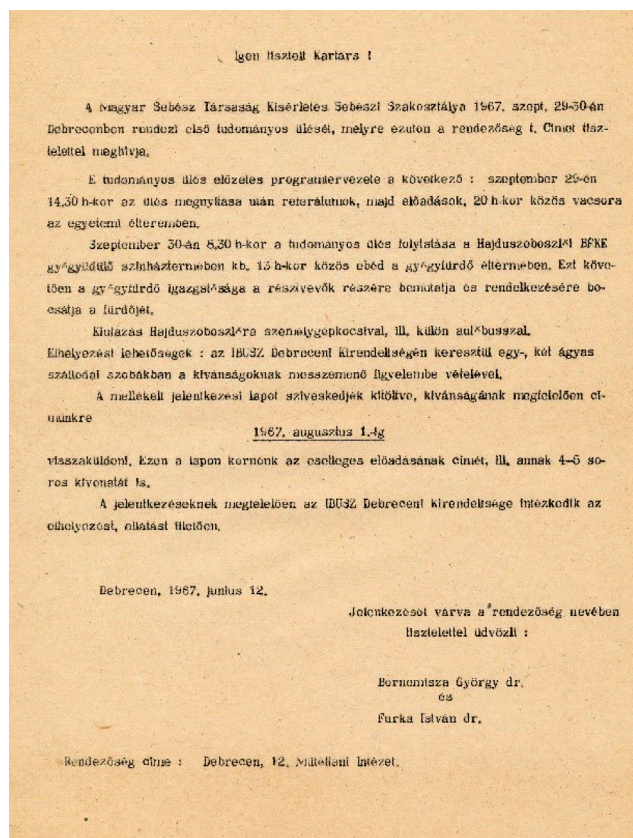
Mikó Irén dr.

Debreceni Egyetem, Általános Orvostudományi Kar, Sebészeti Műtéttani Tanszék, Debrecen

1966. február 17-én Pont-à-Mousson-ban (Nancy közelében) alakult meg a Société Européenne de Chirurgie Expérimentale (a társaság neve 1974 óta European Society for Surgical Research). A nemzetközi társaságnak magyar alapító tagja is volt, *Bornemisza György* (1916–1992) debreceni professzor személyében.

1966. március 17-én újraalakult a Magyar Sebész Társaság, miután „Az Egészségügyi Minisztérium, a Magyar Tudományos Akadémia és az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete elnökségével egyetértésben 1966. február hó 10-én hozzájárult önálló Orvostudományi Társaságok és Egyesületek megalakításához, valamint ezek önkéntes társulásán alapuló szövetségének a Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetségének (MOTESZ) létrehozásához” – írta dr. Rubányi Pál főszerkesztő a *Magyar Sebészet* 1967. januártól új borításban és szerkesztéssel megjelent számának bevezető soraiban. A sebészetben belül abban az időben kezdte bontogatni szárnyait a kísérletes sebészet. Az 1966. október 24–26. között megrendezett 39. Nemzetközi Sebész-, Orthopaed-, Traumatológiai Konferencián már megjelent az experimentális sebészeti szekció is „Fórum” néven. A Kísérletes Sebészeti Szakosztály, más néven Szekció 1966. december és 1967. január között szerveződött [1, 2].

Nem sokkal (egy évvel) a nemzetközi társaság megalakulását követően, 1967. szeptember 29–30-án a debreceni Sebészeti Műtéttani Intézet megszervezte a Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebész Szakosztályának I. Tudományos Ülését, azaz az I. Kísérletes Sebészeti Kongresszust – részben Debrecenben, részben Hajdúszoboszlón. Az eredeti felhívó levélre (1. ábra) Furka István (1935–2021) összegyűjtött tudományos dokumentumaiban találtam rá [3]. A Kongresszus elnöke Bornemisza György, a Kongresszus titkára Furka István volt (2. ábra). Az I. Tudományos Ülésre kongresszusi programfüzet nem készült, a kongresszus 40 előadását tartalmazó programját gépelt lapokon juttatták el a

1. ábra

A Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebész Szakosztályának I. Tudományos Ülésére szóló eredeti felhívó levél

részrtvevőkhöz. A Meghívót és a Tudományos Ülés részletes programját az *Orvosi Hetilap* 1967-ben a 38. számában közölte [4] (3. ábra). A Debreceni Orvostudományi Egyetem 1967–1968. évi Évkönyvében rövid kongresszusi beszámoló olvasható (4. ábra), mely szerint „Szeptember 29-én Debrecenben, 30-án pedig Hajdúszoboszlón került megrendezésre a Magyar Sebészeti Társaság Kísérletes Sebészeti Szakbizottságának

(a)

(b)

2. ábra | A Kongresszus elnöke: Bornemisza György (korabeli fotó) (a). A Kongresszus titkára: Furka István (korabeli fotó) (b)

első tudományos ülésszaka, melyet egyetemünk Műtét-tani Intézete igen nagy sikerrel szervezett meg. Több mint 40 előadás hangzott el, nagyszámú érdeklődő részvételével” [5].

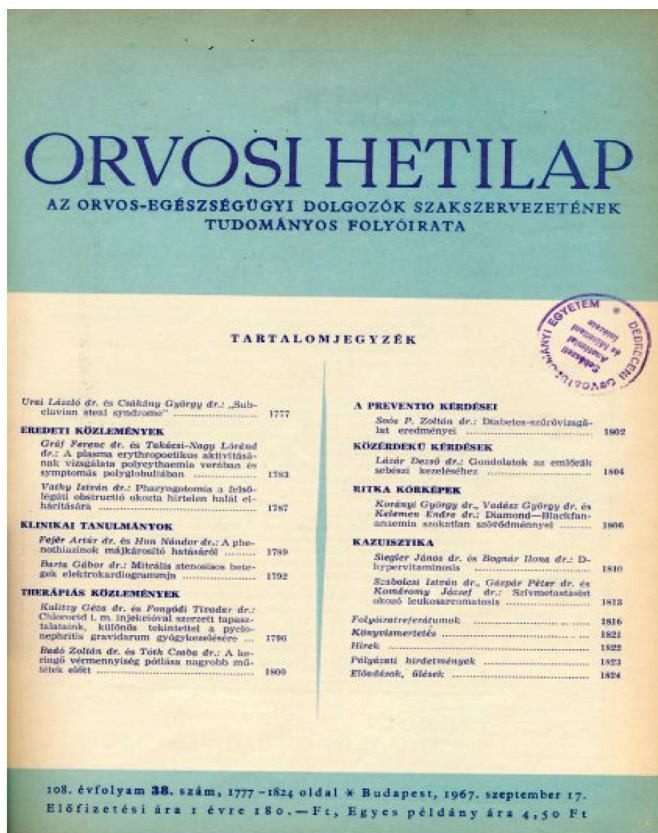
Az *Orvosi Hetilap* már annak idején is jelentős szerepet játszott a tudományos rendezvények programjainak közzétételében; a *Magyar Sebész* folyóiratnak ilyen jellegű „Hírek” vagy „Meghívó” időbeli megjelentetésére

nemigen volt módja, hiszen a folyóirat csak kéthavonta jelent meg [6].

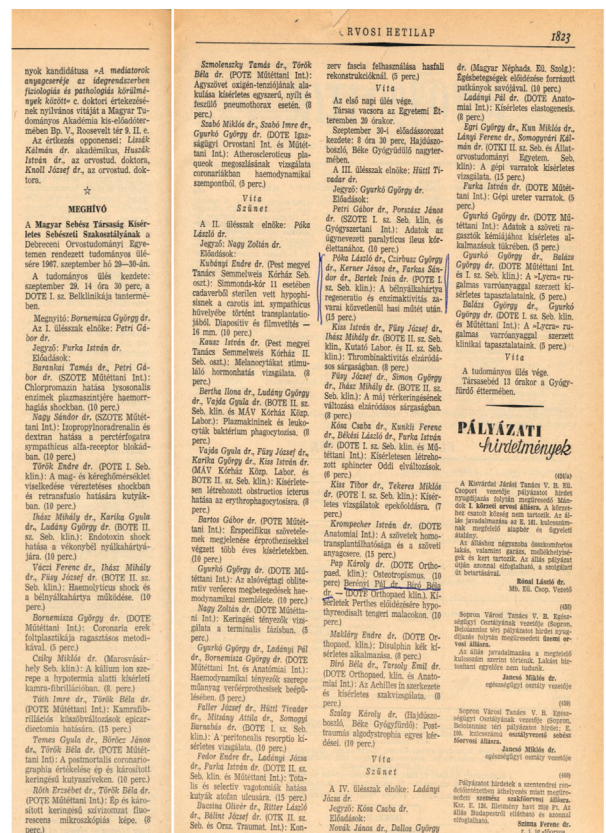
Az első kongresszust követően a műtéttani társintézetek a továbbiakban két évente, mindig a páratlan számú években, forgórendszerben rendezték ezeket a kongresszusokat. A Magyar Sebész Társaság páros számú években tartott Kongresszusainak is mindig voltak kísérletes sebészeti kutatásokkal foglalkozó szekciói, általában „Fórum”, „Varia” vagy „Kísérletes sebészet” címszó alatt, melyek elnöki és titkári teendőinek ellátására ezen Sebészeti Műtéttani Intézetek (későbbi nevükön: Kísérletes Sebészeti Intézetek) vezetői és munkatársai kaptak felkérést [7, 8].

A jelen közlemény alapjául szolgáló előadás 55 évvel az első kongresszus megszervezése után, 2022. szeptember 8–10. között a Magyar Sebész Társaság Debrecenben rendezett XXIX. Kísérletes Sebészeti Kongresszusán az „Intézetek története” Szekcióban hangzott el. Történeti érdekesség még, hogy a jelen HORUS-közlemény megjelenésének évében, azaz 2023 októberében kerül megrendezésre immáron a XXX. Jubileumi Kísérletes Sebészeti Kongresszus Siófokon, visszaállítva a COVID-járvány miatt 2022-ben „megcsúszott” évenkénti sorrendet.

Úgy vélem, hogy a kutató sebészek és a sebész-kutatók teljesítménye nemcsak az egyetemes magyar sebészetet,

(a)

(b)

3. ábra | Az *Orvosi Hetilap* 1967. évi 38. számának címlapja (a). Az *Orvosi Hetilap* 1967. szeptember 17-i számában jelent meg a Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebészeti Szakosztálya I. Tudományos Ülésszéke meghívója és teljes programja (b)

Szeptember 29-án Debrecenben, 30-án pedig Hajdúszoboszlón került megrendezésre a Magyar Sebészeti Társaság Kísérletes Sebészeti Szakbizottságának első tudományos ülésszaka, melyet egyetemünk Műtettani Intézete igen nagy sikerrel szervezett meg. Több mint 40 előadás hangzott el, nagyszámú érdeklődő részvételével.

6

4. ábra

A Debreceni Orvostudományi Egyetem 1967–1968. évi Évkönyvében található beszámoló, megőrizve a Magyar Sebészeti Társaság Kísérletes Sebészeti Szakbizottságának első sikeres kongresszusát

de az orvostudomány különböző területein – a klinikai kutatások megfontolt állatkísérletes lehetőségeinek, annak széles tárházának biztosításával – a kutatások eredményeinek mértéktartó elemzésével folyamatosan gyarapítja a klinikai betegellátás eredményeit az első hazai Kísérletes Sebészeti Kongresszus megszervezése óta is [8].

Irodalom

- [1] News. The Hungarian Surgical Society decided to establish an “Experimental Surgical Section.” [Hírek. A Magyar Sebész Társaság „Kísérletes Sebészeti Szakosztály” létesítését határozta el.] Orv Hetil. 1967; 108: 188. [Hungarian]
- [2] Mikó I, Furka I. Historical data on the founding of Experimental Surgical Section of the Hungarian Surgical Society. [Történeti

adatok a Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebészeti Szekció megalakulásáról.] Magy Seb. 2023; 76: 56–59. [Hungarian]

- [3] Furka István's retained scientific documents (1955–1968). The original invitation letter of the Experimental Surgical Section of the Hungarian Surgical Society for its First Scientific Meeting. [Furka István megőrzött tudományos dokumentumai (1955–1968). A Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebészeti Szakosztálya eredeti felhívó levele az I. Tudományos Ülésére.] [Hungarian]
- [4] Invitation, program. [Meghívó, program.] Orv Hetil. 1967; 108: 1822–1823. [Hungarian]
- [5] Medical University of Debrecen. Annual Report, 1967–68. [A Debreceni Orvostudományi Egyetem Évkönyve 1967–68.] Debrecen, 1968; pp. 6–6. [Hungarian]
- [6] News. The Hungarian Surgical Society. [A Magyar Sebész Társaság hírei.] Magy Seb. 1967; 20: 79–80. [Hungarian]
- [7] Mikó I. Petri Gábor Memorial Lecture. 2013. XXIV. Congress of the Experimental Surgical Section of the Hungarian Surgical Society. [Petri Gábor Emlékelőadás. A Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebészeti Szekció XXIV. Kongresszusa, Debrecen, 2013. június 13–15.] [Hungarian]
- [8] Mikó I, Furka I. The history of the Department of Operative Techniques and Surgical Research of the University Debrecen. 1951–2013. [A Debreceni Egyetem Sebészeti Műtettani Tan-
székének története. Az 1951–2013 közötti időszak.] Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2023. [Hungarian]

(Mikó Irén dr.,
Debrecen, Pf. 400, 4002
e-mail: imiko@med.unideb.hu)

„Verba volant, scripta manent.”
(A szó elszáll, az írás megmarad.)